

Lægdsruller — en hurtig gennemgang

Jørn Dietrich
marts 2024

Hvad er en lægdsrulle og hvilke oplysninger finder man?

- Civil registrering af mænd der kan udskrives til militærtjeneste
- Fødselsdato
- Faderens navn (moderens navn, hvis personen er født uden for ægteskab)
- Fødested og opholdssted
- Højde
- Eventuelle legemlige skavanker
- Hvor og hvornår værnepligten blev aftjent
- Eventuelt fritagelses- eller kassationsgrund
- Dødsår, hvis den værnepligtige døde inden sin sletning af lægdsrullen
- Militære straffe

Hvad skal man vide for at finde en person i lægdsrullen?

- Navn
- Fødselsdato
- Fødested

Lægdet Nr. 18.

Bogstav.	Nr.	Den Værnepligtiges fulde Navn.	Faderens eller Moderens Navn og Stilling.	Fødested.	Fødselsaar og Fødselsdag.	Afdeling.	Mødt.	Hjemsendt.
B.	61.	Magnus Henrik Christd. Frederik Asperup.	Kristian Vamberg.	Asperup.	1883 11. Art. d. 16. 17. Traind. d. 19/11 04.	1. Art. d. 12/10 03.	d.	d.
Vedtegninger: Tilf. 27/11 04 fra 1-35 Q-11; Til Bev. 19/11 04. U.A. 1903. For fra 9/3 05 forset til Trainafdelingen ifl. 1. Art. Afd. Skr. 23/3 05.								
1. 87. C. 18								

2. udskrivningskreds. Lægd 18, Tølløse. B = 1904

- Herefter skal vi finde ud af hvornår man blev optaget i lægdsrullen
- Så skal vi finde **Opholdssted** det år man blev optaget i lægdsrullen
eller **tilflyttede til et lægd** i løbet af værnepligten
- Herefter går man ind i **Sognefortegnelse** og finder **udskrivningskreds** og **lægsnummer**
- [file:///C:/Users/jdpar/Downloads/Sognefortegnelse-oversigt-over-laegdsnumre-i-sognene%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/jdpar/Downloads/Sognefortegnelse-oversigt-over-laegdsnumre-i-sognene%20(1).pdf)

År	Optagelse	Sletning
1788-1808	0 år	36 år
1808-1849	0 år	45 år
1849-1869	14/15 år (Det år, drengen blev konfirmeret)	38 år
1869-1912	17/18 år (Det år, den værnepligtige fyldte 18 år)	38 år
1912-	18 år	36 år

- Udskrivningskredse

Udskrivningsdistrikterne 1794

Udskrivningskredsene 1870

4. udskrivningskreds - den øvrige del af Vejle amt hørte under denne kreds.

Ved genforeningen i 1920 blev ved en anordning af 13. oktober samme år oprettet en 7. udskrivningskreds, som kom til at omfatte det sønderjyske område.

Pr. 1. april 1970 ophævedes lægdsinddelingen i Danmark, og udskrivningen af værnepligtige blev fremover gjort udelukkende ud fra udskrivningskredsene.

Resultatet af alle disse omlægninger er blevet, at de enkelte lægd har ét bestemt nummer i årene 1788-1793, et andet fastlagt nummer fra 1794-1869, og et tredje nummer fra 1870. Det skal dog bemærkes, at de numre der indførtes fra 1870 blev tilført den forrige rulle fra 1860'erne, som efterfølgende også blev organiseret efter de nye numre.

Nu har vi alle oplysninger:

- Navn
 - Fødselsoplysninger (dato og sted)
 - Udskrivningskreds
 - Lægdsnummer
-
- Tilgangslisten er en fortegnelse over værnepligtige, der blev optaget i rullen i et givet år, enten fordi de nåede den alder, hvor de skulle optages i rullen eller flyttede til lægdet.

Eksempel

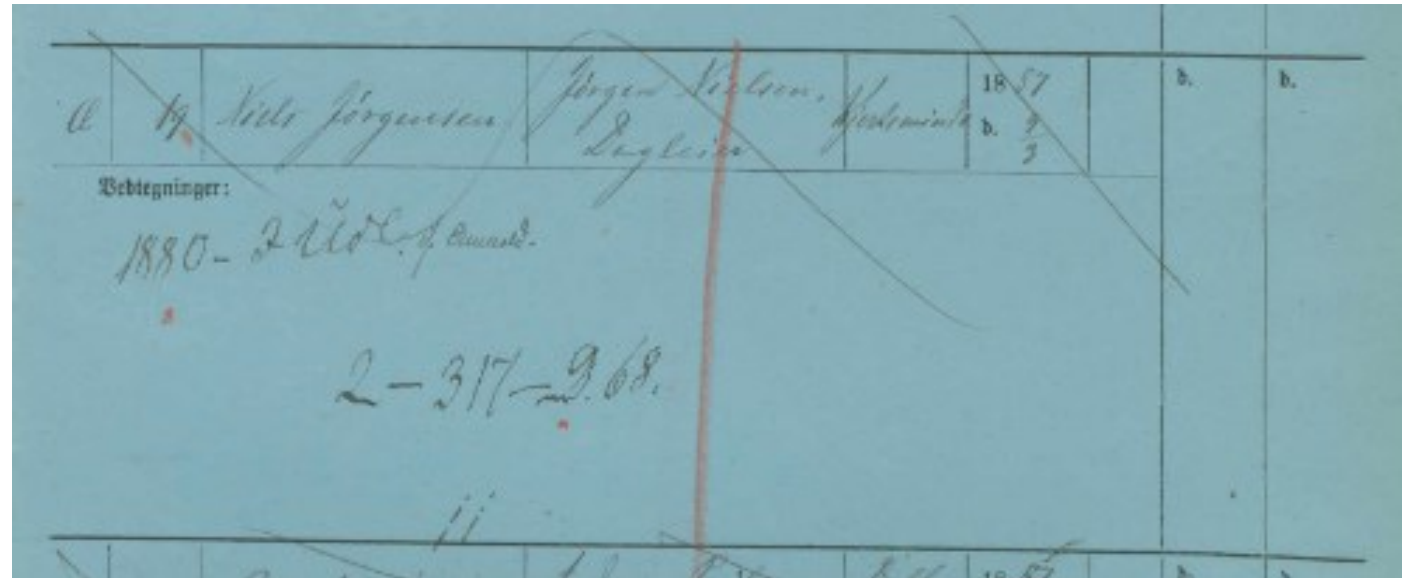
- Niels Jørgensen
- Født 9. marts 1857 i Kerteminde
- 4. udskrivningskreds, Odense Amt, lægd 110
- Skal indskrives i lægdsrullen ved 14 år, dvs. i 1871, men her er han ikke

- fordi reglerne i mellemtiden blev lavet om, så indskrivning først er ved 18 år.
- Så hvor opholdt han sig da han fyldte 18 år i 1875,? **Mesinge sogn**
- Tilbage til Sognefortegnelse for at finde **udskrivningskreds** og **lægsnummer** for **Mesinge Sogn**
- [file:///C:/Users/jdpar/Downloads/Sognefortegnelse-oversigt-over-laegdsnumre-i-sognene%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/jdpar/Downloads/Sognefortegnelse-oversigt-over-laegdsnumre-i-sognene%20(1).pdf)
- 3. udskrivningskreds, lægd 123

Indskrivning opslag 306

Flyttehenvisning:
2-317-D-68

2 = 2. udskrivningskreds
317 = det nye
lægsnummer
D = år for flytning
68 = hans nye nummer i
lægsrullen

Bogstaver i stedet for
årstal.

D = 1880

A	1793	1803	1815	1826	1851	1877	1903	1929
B	1794	1804	1816	1827	1852	1878	1904	1930
C	1795	1805	1817	1828	1853	1879	1905	1931
D	1796	1806	1818	1829	1854	1880	1906	1931
E	1797	1807	1819	1830	1855	1881	1907	1932
F	1798	1808	1820	1831	1856	1882	1908	1933
G	1799	1809	1821	1832	1856	1883	1909	1934
H	1800	1810	1822	1833	1857	1884	1910	1935
J	1801	1812	1823	1834	1859	1885	1911	1937
K	1802	1813	1824	1835	1860	1886	1912	1938
L		1814	1825	1836	1861	1887	1913	1939
M				1837	1862	1888	1914	1940
N				1838	1863	1889	1915	1941
O				1839	1864	1890	1916	1942
P				1840	1865	1891	1917	1943
Q				1841	1866	1892	1918	1944
R				1842	1867	1893	1919	1945
S				1842	1868	1894	1920	1946
T				1843	1869	1895	1921	1947
U				1844	1870	1896	1922	1948
V				1845	1871	1897	1923	1949
X				1846	1872	1898	1924	1950
Y				1847	1873	1899	1925	
Z				1848	1874	1900	1926	
Æ				1849	1875	1901	1927	
Ø				1850	1876	1902	1928	

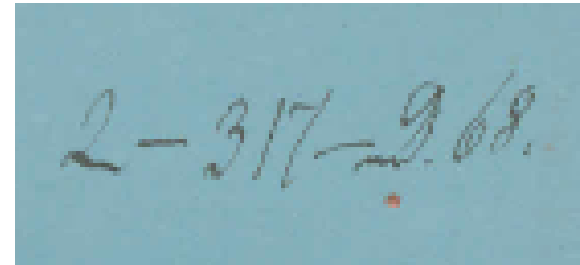
- Hvor i landet er lægd nr. 317 i 2. udskrivningskreds?
- Skal findes i Lægdsrullenøglen 1870 side 13
- Korsør Købstad

2 = 2. udskrivningskreds

317 = det nye lægdsnummer

D = 1880 (for flytning)

68 = hans nye nummer i lægdsrullen

A photograph of a piece of light blue paper with handwritten text in dark ink. The text reads '2-317-2.68.' in a cursive, handwritten style. The numbers are clearly legible, and the text is centered on the paper.

2-317-D-68, opslag 314

68	Niels Jørgensen	Dagleier Jør.	Kørte.	18 ⁵⁷	4 Aug	d. 50/81	d.
		gen Mellem	minde	d. 7/3	Rgul	14/281	3/10 ⁸²
Bedtegninger: fra 3 - 123 - A - 19. 1880 i Udt. ifl. Anm 20/78							19/82.
1881. 64 Linn. (34 1/2). var i Gleving da Lest f 1880. blev afbrudt							24/9-10 ⁸³ 24/83.
2 R. 3 B. No. 845. Han ikke mere vil reke Tid da han afbr.							
mer Lest af F. paa V. og Br. i 4 x 5 dage for Vold. hvilken							
Lest først vil være udsæet d. 14/2 Lst. Lst. 7/8/ 3/81							
3 - 122 g. 20							

Forkortelser: Google Sall Data forkortelser i lægdsruller

Flyttehenvisning: 3-122-G-20 (Viby i 1883)

G	20	Niels Sørgensen	Søren Nielsen Bojars	Kjerle- minde	1857 9/3 d.	4 Dr. Apotek	d. 30/81	d. e. m
Bedtegninger:							14/2 81	3/10 82
La 2 - 317 - 2, 68 Landant.							2/9 83	3/10 83.
1880: Udsat for Anvendelse af 20/10 78.							2/9 84	11/84
1881 Orogau							11/84	15/87
Aph. 7/89							16/10 87	16/11 87
Aph 1/92							15/87	15/87
Løst mædt 14/2 81 400 Grænt af at faa afvænde en Straf. for Molt.							19/87	Efterlyst
Oph. i betj. - § 28-1. Efterlyst							19/87	
Molt Mædt af 10 Aug. 81. Mædt for atavly Bortlysting Løst-lyst.							19/87	

- Når man kender hans regiment, kan man finde hans stamblad hos 4. Dragonregiment.
- Men det gør vi en anden gang.